

Leuenbergin konkordia

Finnish

Euroopan reformatoristen kirkkojen

1 Tähän konkordiaan yhtyvät luterilaiset, reformoidut ja niistä muodostuneet unioidut kirkot sekä niiden esireformatoriset suku-laiskirkot, valdolaiset ja Böömin veljet, to-teavat keskinäisten opillisten keskustelujensa perusteella sen yhteisen käsityksen evankeliumista, joka seuraavassa esitetään. Tämä avaa niille mahdollisuuden julistaa ja toteuttaa kirkollinen yhteys (Kirchengemeinschaft). Kiitollisina siitä, että ne on johdatettu lähemmäksi toisiaan, ne samalla tunnustavat, että taistelu totuudesta ja ykseydestä kirkossa oli ja on edelleen sidottu myös syyllisyyteen ja kärsimykseen.

2 Kirkon perusta on yksin Jeesus Kristus, joka kokoaa ja lähettää sen antamalla pelastuksensa julistuksessa ja sakramenteissa. Sen tähden reformatorisen näkemyksen mukaan kirkon tosi ykseydelle on välttämätöntä ja riittävää yksimielisyys evankeliumin oikeasta opista ja sakramenttien oikeasta hoitamisesta. Näistä reformatorisista kriteereistä osallistujakirkot johtavat käsityksensä kirkollisesta yhteydestä, joka esitetään seuraavassa.

I. Tie yhteyteen

3 Ottaen huomioon oleelliset erot teologisessa ajattelussa ja kirkollisessa toiminnassa reformaation isät eivät katsoneet, monista yhtäläisyyksistä huolimatta, voivansa uskonsa ja omatuntonsa tähden välttää hajaannusta. Hyväksyessään tämän konkordian osallistujakirkot kirkot toteavat, että niiden keskinäinen suhde on muuttunut reformaatioajan jälkeen.

1. Yhteisiä näkökohtia reformaation syntyvaiheessa

4 Historiallinen etäisyys tekee mahdolliseksi nykyisin arvioida selvemmin, mikä reformaation kirkkojen todistuksessa kaikista vastakohtista huolimatta oli yhteistä: niiden lähtökohtana oli uusi, vapauttava ja varmaksi tekevä kokemus evankeliumista. Esiintyessään tuntemansa totuuden puolesta reformaattorit joutuivat yhdessä vastustamaan oman aikansa kirkollisia perinteitä. Yksimielisesti he sen vuoksi tunnustivat, että Raamattuun sisältyvän alkuperäisen ja puhtaan todistuksen evankeliumista tulee olla elämän ja opin mittapuuna. Yksimielisesti he todistivat Jumalan vapaasta ja edellytyksettömästä armosta, joka tulee Jeesuksen Kristuksen elämässä, kuolemassa ja ylösnousemuksessa jokaiselle, joka uskoo tämän lupauksen. Yksimielisesti he tunnustivat, että kirkon toiminnan ja muodon tuli määräytyä ainoastaan sen tehtävästä antaa tämä todistus maailmassa ja että Herran sana pysyy kaiken kristillisessä seurakunnassa toteutettavan inhimillisen järjestelyn yläpuolella. Tällöin he omaksuivat ja lausuivat uudelleen yhdessä koko kristikunnan kanssa vanhan kirkon uskontunnustuksissa ilmaistun tunnustuksensa Kolmiyhteiseen Jumalaan ja Jeesuksen Kristuksen jumal-ihmisyyteen.

2. Nykyisen kirkollisen tilanteen muuttuneet edellytykset

5 Neljänsadan vuoden aikana ovat uuden ajan kysymysten kanssa suoritettu teologinen välienselvittely, raamatuntutkimuksen kehitys, kirkolliset uudistusliikkeet ja uudelleen löydetty ekumeeninen horisontti johtaneet uskonpuhdistuksen kirkot uusiin, keskenään samankaltaisiin muotoihin ajattelussa ja elämässä. Nämä toivat tosin muassaan myös uusia, tunnustuskuntien lävitse meneviä vastakohtaisuuksia. Tämän ohella koettiin yhä uudestaan, erityisesti yhteisten kärsimysten aikoina, veljellistä yhteyttä. Kaikki tämä sai kirkot, erityisesti herätysliikkeiden ajasta alkaen, uudella tavalla tekemään sekä raamatullisesta todistuksesta että reformaatioajan tunnustuksista ajankohtaisia nykyajalle.

Näin menetellessään ne ovat oppineet erottamaan reformaation tunnustusten perustavan todistuksen niiden historiaan sidotuista ajattelun muodoista. Koska nämä tunnustukset todistavat evankeliumista Jumalan elävänä sanana Jeesuksessa Kristuksessa, ne eivät sulje mahdollisuutta niiden jatkuvalta sitovalta uudelleen todistamiselta, vaan avaavat tämän mahdollisuuden ja kehottavat käyttämään sitä uskon vapaudessa.

II. Yhteinen käsitys evankeliumista

6 Osallistujakirkot esittävät seuraavassa yhteisen käsityksensä evankeliumista siinä määrin kuin on tarpeen perustan luomiseksi niiden kirkolliselle yhteydelle.

1. Sanoma vanhurskauttamisesta sano-mana Jumalan vapaasta armosta.

7 Evankeliumi on sanoma Jeesuksesta Kristuksesta, maailman pelastuksesta, joka on Vanhan Liiton kansalle annetun lupauksen täyttymys.

8 a) Sen oikein ymmärtämisen reformaation isät ovat ilmaisseet opissa vanhurskauttamisesta.

9 b) Tässä sanomassa Jeesuksesta Kristuksesta todistetaan Ihmiseksitulleena, jonka kautta Jumala solmi liiton ihmisten kanssa, Ristiinnaulittuna ja Ylösnousseena, joka otti kantaakseen Jumalan tuomion ja näytti siten Jumalan rakkauden syntistä kohtaan, ja Tulevana, joka tuomarina ja pelastajana johtaa maailman täyttymykseen.

10 c) Jumala kutsuu sanansa kautta Pyhässä Hengessä kaikki ihmiset katumukseen ja uskoon ja lahjoittaa syntiselle, joka uskoo, vanhurskautensa Jeesuksessa Kristuksessa. Joka luottaa evankeliumiin, on Kristuksen tähden vanhurskautettu Jumalan edessä ja vapautettu lain syytöksestä. Hän elää päivittäisessä parannuksessa ja uudistuksessa yhdessä seurakunnan kanssa ylistäen Jumalaa ja palvellen toisia vakuuttuneena siitä, että Jumala toteuttaa herruutensa. Näin Jumala luo uutta elämää ja asettaa keskelle maailmaa uuden ihmiskunnan alun.

11 d) Tämä sanoma vapauttaa kristityt vastuulliseen palvelukseen maailmassa ja valmistaa myös kärsimään tässä palveluksessa. He tietävät, että Jumalan vaativa ja lahjoittava tahto käsittää koko maailman. He asettuvat puolustamaan maallista oikeudenmukaisuutta ja rauhaa yksittäisten ihmisten välillä ja kansojen keskuudessa. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että he etsivät muiden ihmisten kanssa järkeviä, asianmukaisia kriteerejä ja osallistuvat niiden soveltamiseen. Tämän he tekevät vastuullisina Jumalan tuomion edessä luottaen siihen, että Jumala ylläpitää maailmaa.

12 e) Ymmärtäessämme evankeliumin näin asetumme vanhakirkollisten symbolien perustalle ja yhdymme reformatoristen tunnustusten yhteiseen vakaumukseen, että Jeesus Kristus ainoana pelastuksen välittäjänä on Raamatun keskus ja että vanhurskauttamissanoma sanomana Jumalan vapaasta armosta on kirkon kaiken julistuksen mittapuu.

2. Julistus, kaste ja ehtoollinen

13 Apostolien ja profeettojen sana Vanhan ja Uuden testamentin pyhissä kirjoituksissa todistaa meille perustavalla tavalla evankeliumin. Kirkon tehtävänä on viedä tämä evankeliumi eteenpäin saarnan puhutun sanan kautta, yksilön puhuttelun kautta ja kasteen ja ehtoollisen kautta. Jeesus Kristus on Pyhän Hengen välityksellä läsnä julistuksessa, kasteessa ja ehtoollisessa. Näin ihmiset pääsevät osalliseksi vanhurskaudesta Kristuksessa, ja niin Herra kokoaa seurakuntansa. Näin tehdessään Herra vaikuttaa moninaisten virkojen ja palveluiden sekä seurakuntansa kaikkien jäsenten todistuksen kautta.

14 a) Kaste

Kaste toimitetaan vedellä Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimessä. Kasteessa Jeesus Kristus ottaa syntiin ja kuolemaan langenneen ihmisen peruuttamattomasti pelastuksensa yhteyteen, jotta tämä olisi uusi luomus. Pyhän Hengen voimassa hän kutsuu tätä seurakuntaansa ja elämään uskosta, päivittäiseen parannukseen ja seuraamiseen.

15 b) Ehtoollinen

Ehtoollisessa ylösnoussut Jeesus Kristus lahjoittaa itsensä kaikkien puolesta annetussa ruumiissaan ja veressään lupauksen sanansa kautta leivän ja viinin kanssa. Hän suo meille siten syntien anteeksiantamuksen ja vapauttaa meidät uuteen elämään uskosta. Hän antaa meidän kokea uudelleen, että olemme hänen ruumiinsa jäseniä. Hän vahvistaa meitä palvelemaan ihmisiä.

16 Kun vietämme ehtoollista, me julistamme Kristuksen kuolemaa, jonka kautta Jumala on sovittanut maailman itsensä kanssa. Me tunnustamme ylösnousseen Herran läsnäolon keskuudessamme. Illoiten siitä, että Herra on tullut luoksemme, me odotamme hänen tulevaisuutensa toteutumista kirkkaudessa.

III. Yksimielisyys reformaatioajan opillisista tuomioista

17 Vastakohtaisuudet, jotka uskonpuhdistuksen ajasta lähtien ovat tehneet kirkollisen yhteyden luterilaisten ja reformoitujen välillä mahdottomaksi ja johtaneet molemmin-puolisiin hylkäystuomioihin, koskivat ehtoollisoppia, kristologiaa ja oppia predestinaatiosta. Me suhtaudumme vakavasti isien ratkaisuihin, mutta voimme tällä hetkellä yhdessä sanoa niistä seuraavaa:

1. Ehtoollinen

18 Ehtoollisessa ylösnoussut Jeesus Kristus lahjoittaa itsensä kaikkien puolesta annetussa ruumiissaan ja veressään lupauksen sanansa kautta leivän ja viinin kanssa. Näin hän antaa itsensä varauksetta kaikille, jotka ottavat vastaan leivän ja viinin; usko vastaanottaa aterian pelastukseksi, epäusko tuomioksi.

19 Emme voi erottaa yhteyttä Jeesukseen Kristukseen hänen ruumiissaan ja veressään syömisen ja juomisen tapahtumasta. Tämän tapahtuman huomiotta jättävä kiinnostus tapaan, jolla Kristus on läsnä ehtoollisessa, voi hämärtää ehtoollisen merkityksen.

20 Missä kirkkojen välillä vallitsee tällainen yksimielisyys, reformaation tunnustusten hylkäystuomiot eivät koske näiden kirkkojen opillista tilaa.

21 2. Kristologia

Tosi ihmisessä Jeesuksessa Kristuksessa on ikuinen Poika ja täten itse Jumala antanut itsensä pelastukseksi kadotetun ihmiskunnan keskuuteen. Lupauksen sanassa ja sakramentissa Pyhä Henki ja näin Jumala itse tekee meille Jeesuksen läsnä olevaksi ristiinnaulittuna ja ylösnousseena.

22 Uskossa siihen, että Jumala on antanut itsensä Pojassaan, ja huomioon ottaen perinteisten ajattelumuotojen historiallisen sidonnaisuuden, näemme edessämme tehtävän saattaa uudelleen voimaan sen, mikä on johtanut reformoitua perinnettä korostamaan erityisesti Jeesuksen sekä jumaluuden että ihmisyyden koskemattomuutta ja luterilaista perinnettä korostamaan erityisesti hänen persoonansa täyttää ykseyttä.

23 Tämän asiantilan huomioon ottaen emme nykyään voi lausua aikaisempia hylkäystuomioita.

24 3. Predestinaatio

Evankeliumissa luvataan Jumalan ottavan edellytyksettä vastaan syntisen ihmisen. Joka luottaa siihen, saa olla varma pelastuksesta ja saa ylistää Jumalan valintaa. Sen tähden valinnasta voidaan puhua vain pitäen silmällä kutsumista pelastukseen Kristuksessa.

25 Usko tosin kokee, etteivät kaikki ota vastaan pelastuksen sanomaa, mutta silti se kunnioittaa Jumalan vaikuttamisen mysteeriä. Usko todistaa samalla sekä inhimillisen ratkaisun vakavuudesta että Jumalan universaalisen pelastustahdon todellisuudesta. Raamatun todistus Kristuksesta estää meitä ajattelemasta, että Jumala ikuisessa neuvossaan olisi lopullisesti hylännyt kadotukseen tiettyjä ihmisiä tai jonkin kansan.

26 Missä kirkkojen välillä vallitsee tällainen yksimielisyys, reformaation tunnustusten hylkäystuomiot eivät koske näiden kirkkojen opillista tilaa.

4. Seuraamuksia

27 Missä nämä toteamukset hyväksytään, reformaation tunnustusten sisältämät ehtoolliseen, kristologiaan ja predestinaatioon kohdistuvat hylkäystuomiot eivät koske kirkkojen opillista tilaa.

Tällöin isien lausumia hylkäystuomioita ei leimata epäasianmukaisiksi, mutta ne eivät enää ole este kirkolliselle yhteydelle.

28 Kirkkojemme välillä pysyy huomattavia eroja jumalanpalveluksen hahmottamisessa, hartauselämän muodoissa ja kirkon järjestyksissä. Seurakunnissa nämä erot koetaan usein voimakkaampina kuin perinteiset opilliset vastakohtaisuudet. Kuitenkaan emme voi pitäytyessämme Uuteen Testamenttiin ja uskonpuhdistuksen kirkollista yhteyttä koskeviin periaatteisiin pitää näitä eroja kirkkoja erottavina tekijöinä.

IV. Kirkollisen yhteyden julista-minen ja toteuttaminen

29 Tämän konkordian tarkoittama kirkollinen yhteys merkitsee sitä, että kirkot, joilla on erilainen tunnustusperusta, suovat evankeliumin ymmärtämisessä saavutetun yksimielisyyden perusteella toisilleen yhteyden sanassa ja sakramentissa ja pyrkivät mahdollisimman suureen yhteyteen todistuksessa ja palvelussa maailmaa kohtaan.

1. Kirkollisen yhteyden julistaminen

30 Hyväksymällä konkordian kirkot, niitä velvoittaviin tunnustuksiin sitoutuen tai ottaen huomioon perinteensä, julistavat:

31 a) Ne ovat yksimielisiä evankeliumin käsittämisestä siten kuin se on osissa II ja III ilmaistu.

32 b) Tunnustuskirjoissa lausutut opilliset tuomiot eivät osan III toteamusten mukaisesti kosketa asianomaisten kirkkojen tämänhetkistä opillista tilaa.

33 c) Ne myöntävät toisilleen saarnatuoli- ja ehtoollisyhteyden. Tämä sisältää ordinaation molemminpuolisen tunnustamisen ja mahdollistaa interselebraation.

34 Näin todettaessa on julistettu kirkollinen yhteys. Tämän yhteyden esteenä 1500-luvulta lähtien olleet erottavat tekijät on kumottu. Osallistujakirkot ovat vakuuttuneita, että ne yhdessä ovat osallisia Jeesuksen Kristuksen yhteen kirkkoon ja että Herra vapauttaa ja velvoittaa ne yhteiseen palveluun.

2. Kirkollisen yhteyden toteuttaminen

35 Kirkollinen yhteys toteutuu kirkkojen ja seurakuntien elämässä. Uskossa Pyhän Hengen yhdistävään voimaan ne yhdessä todistavat ja palvelevat sekä pyrkivät vahvistamaan ja syventämään jo saavutettua yhteyttä.

36 a) Todistus ja palvelu

Kirkkojen julistus saa maailmassa uskottavuutta, kun ne julistavat evankeliumia yksimielisesti. Evankeliumi vapauttaa ja sitoo kirkot yhteiseen palveluun. Rakkauden palveluna se kohdistuu ihmiseen ja hänen hätäänsä ja pyrkii poistamaan hädän syyt. Ponnistelu oikeudenmukaisuuden ja rauhan puolesta maailmassa vaatii kirkoilta yhä enemmän yhteisen vastuun kantamista.

37 b) Teologinen jatkotyöskentely

Konkordian mukaisesti tunnustukset säilyttävät asianosaisissa kirkoissa velvoittavan pätevyytensä.

Konkordia ei ymmärrä itseään uutena tunnustuksena. Se esittää keskeisissä asioissa saavutetun yksimielisyyden, joka mahdollistaa kirkollisen yhteyden kirkkojen välillä, joilla on erilainen tunnustusperusta. Tämä yksimielisyys johdattaa osallistujakirkkoja yhteisessä todistuksessa ja palvelussa, ja ne sitoutuvat jatkuviin oppikeskusteluihin keskenään.

38 Yhteistä käsitystä evankeliumista, jolle kirkollinen yhteys perustuu, on edelleen syvennettävä, koeteltava Raamatun todistuksen valossa ja tehtävä jatkuvasti ajankohtaiseksi.

39 Kirkkojen tehtävä on selvittää edelleen niitä opillisia eroja, joita osallistujakirkkojen sisällä ja niiden välillä on, mutta jotka kuitenkin eivät luonteeltaan ole kirkkoja erottavia.

Niihin kuuluvat:

Raamatun, tunnustuksen ja kirkon ymmärtämiseen liittyvät hermeneuttiset kysymykset, lain ja evankeliumin suhde, kastekäytäntö, virka ja ordinaatio, oppi kahdesta regimentistä ja oppi Jeesuksen Kristuksen herruudesta, kirkko ja yhteiskunta.

Samalla on myös otettava käsiteltäväksi uusia ongelmia, jotka liittyvät todistukseen ja palveluun, kirkon järjestykseen ja toimintaan.

40 Reformatoristen kirkkojen täytyy yhteisen perintönsä pohjalta selvittää nykyajassa ilmeneviä, teologista polarisoitumista ilmentäviä tendenssejä. Näihin liittyvät ongelmat ulottuvat osittain laajemmalle kuin ne opilliset erot, jotka kerran loivat luterilaisten ja reformoitujen välisen vastakohdan.

41 Yhteisen teologisen työskentelyn tehtävä on todistaa evankeliumin totuudesta vääristymiä vastaan ja rajata se niistä.

42 c) Organisatorisia seuraamuksia

Kirkollisen yhteyden julistamisen kautta ei määrätä ennakolta kirkkojenvälisiä tai kirkkojen sisäisiä kirkko-oikeudellisia säädöksiä yksittäiskysymyksissä. Näitä säädöksiä laadittaessa kirkkojen tulee kuitenkin ottaa konkordia huomioon.

43 Yleisesti pätee, että julistus saarnatuoli- ja ehtoollisyhteydestä sekä ordinaation molemminpuolinen tunnustaminen ei merkitse muutosta niihin kirkkoissa voimassa oleviin määräyksiin, jotka säätävät papin virkaan asettamisesta, pappisvirassa palvelemisesta ja seurakuntaelämän järjestyksestä.

44 Kysymys yksittäisten osallistujakirkkojen kirkkojen organisatorisesta yhteenliittymisestä on ratkaistavissa vain siinä tilanteessa, jossa nämä kirkot elävät. Tutkittaessa tätä kysymystä olisi otettava huomioon seuraavia näkökohtia:

45 Sellainen yhdenmukaistaminen, joka rajoittaa julistustapojen, jumalanpalvelus-elämän, kirkollisen järjestyksen ja diakonisen samoin kuin yhteiskunnallisen toiminnan elävää moninaisuutta, on vastoin tällä julistuksella voimaan tulleen kirkollisen yhteyden olemusta. Toisaalta voidaan kuitenkin tulla lähelle oikeudellisia yhteenliittymiä tietyissä kirkon palvelun tilanteissa todistuksen ja järjestyksen asiallisen yhteenkuuluvuuden vuoksi. Jos kirkollisen yhteyden julistuksesta tehdään organisatorisia johtopäätöksiä, vähemmistökirkojen ratkaisuvapautta ei tule loukata.

46 d) Ekumeenisiä näkökohtia

Julistaessaan ja toteuttaessaan kirkollisen yhteyden osallistujakirkot toteuttavat veloitettaan palvella kaikkien kristillisten kirkkojen ekumeenista yhteyttä.

47 Ne ymmärtävät Euroopan alueella toteutuvan kirkollisen yhteyden panokseksi tämän päämäärän saavuttamiseen. Osallistujakirkot odottavat, että niiden tähänastisen eron voittaminen vaikuttaa niitä tunnustuksellisesti lähellä oleviin kirkkoihin Euroopassa ja muissa maanosissa ja ne ovat valmiit harkitsemaan näiden kanssa yhdessä kirkollisen yhteyden mahdollisuutta.

48 Tämä odotus kohdistuu myös Luterilaisen Maailmanliiton ja Reformoidun Maailmanliiton keskinäisiin suhteisiin.

49 Ne toivovat myös, että kirkollinen yhteys antaa uuden virikkeen kohtaamiseen ja yhteistyöhön toisen tunnustuksen omaavien kirkkojen kanssa. Ne ilmoittavat olevansa valmiit asettamaan oppikeskustelut tähän laajempaan horisonttiin.

<http://evl.fi/EVLen.nsf>